

Рівновага

КУПИТИ

Хочете побувати в Парижі початку ХХ століття? Поглянути на місто очима письменника — модерніста й провокатора? Любите мистецькі роздуми і водночас легке читання? Роман «Рівновага» і оповідання «Тайна» Володимира Винниченка — про життя і смерть, кохання й ненависть, мистецтво і мораль. Про ризиковані експерименти, непрості стосунки й любовні трикутники. Про революціонерів і емігрантів, які жили, любили й гинули під небом Парижа і дахами Монмартру.

Це книжка нічого не дасть тим, хто стверджує, що українська література відгонить «шароварщиною» — не розумно переконувати дурнів. Вона створена для іншої аудиторії — людей розумних і свідомих, кому щораз цікаво відкривати нову сторону нашого культурного спадку, отримуючи неперевершене задоволення. Роман «Рівновага» відкриває зовсім інший пласт модерністської прози українських письменників — проєвропейський, орієнтований на найвищі зразки жанру, він органічно вплітається у світовий контекст культури. «Геть від москви» — думали наші творці вже тоді, й своєю творчістю надихали освічену публіку думати, шукати нових високих ідей і розповсюджувати їх серед мас.

Рівновага

I

«Ні, це неможливо! Та розуміється, в такій конурі і при такому освітленні важко щось путяще сотворити!»

Аркадій роздратовано опустил пензля й озирнувся на вікно: мов загорошена кисейна занавіса, повис на ньому мутно-сірий туман вулиці. На кривих стінах мансарди і нечисленних предметах злиденної обстановки насіла волохата темрява. Тони на полотні зливалися, і не можна було відрізнити синього кольору од фіалкового, жовтого од зеленого.

«От і працюй. Багато тут зробиш. Хотів скінчити сьогодні шосту грудь, але зробіть ласку, пишіть при такому освітленні».

Полотно уявляло з себе рівне, однотонне, фіалкове поле. Його вкривало рожеве прозоре небо — теж в одному тоні. По один бік поля височенна гора, стилізована, подібна на мурашник. А на горі дерева росли, теж стилізовані, вони нагадували травинки, де-не-де встромлені в цей мурашник.

По другім боці поля вище за гору на зріст стояла жінка. Стояла вона наче в профіль, але обидві руки її було видно, як на малюнках єгиптян. Була вся гола і шестигруда, причім тіло одливало жовтим промінчастим світлом, а трьох'ярусні груди були сині з зеленими кільцями. Посередині між жінкою та горою, далеко край обрію, під рожевим небом стояло самотнє деревце, похоже на щітку до чищення лампового скла.

Темним пилом почали сідять сутінки і на полотно. Сінник Адольфа на підлозі ледве сірів. Аркадій сидів непорушно, тримаючи пензель в безсило спущеній руці.

«Дурниці все це, зайве, непотрібне, придумане. Не потрібна нікому ні ця жінка, ні туга цієї безмежності далекого поля — життя; ніхто не зрозуміє туги цієї, та й сам він не вірить у неї. Є тільки звичайна, проста ось ця нудьга в грудях. Саме почування животного голоду. Є ось цей глухий гул Парижа, а в ньому, мов загублений хмуроскелістий острів, самотність. Більше нічого не буде. Безглузда неминучість, безконечність».

Залізти б у самий темний куток, де дах мансарди сходиться з підлогою, втиснути б у куток цей спину, підняти коліна і покласти в них голову. Добре

б так. І обміркувати все як слід, рішуче і систематично. Головне — систематично. Якщо важить що-небудь в процесі життя розум і свідомість, якщо мають вони хоч краплину активної творчої сили, то потрібна система. Все тоді буде ясно, і сміх різних ідіотів буде тільки жалість викликати, а шлях життя стане зрозумілий».

В прихожій галасливо задеренчав дзвінок, потім почулися тупотіння важких ступень і крихкий, хрипкий бас Адольфа:

— Хто дома? Га? Обізвися, чорт вас бери!.. Нікого? Чудесно. І розкішно.

Аркадій підняв руку і, насупившись, нахилився над полотном; удав, що поринув у роботу.

На порозі з'явилась величезна розпливчата постать Адольфа.

—А-а! Художник — од слова «худо» — малює свою жовту жінку. Сожитель і вірний мій приятель на своєму посту і пильнує «искусство». «Искусство» з двома ес. Bonjour, monsieur!

«Хіба шпурнути в цю рикливу піку палітрою замість відповіді!»

Адольф підійшов ближче. Бліде кінське лице його в сутінках п'яно всміхалось. Величезні, довгі, мов у орангутана, руки засунуто в кишені, бриль — на потилиці.

— Що ж, так і не зволите відповісти на привітання свого приятеля? Жорстоко і незвичайно.

— Дайте мені спокій! Раз на все сказав я вам, щоб ви до мене не чіплялись.

— Один раз мені не імпонує.

— І, будь ласка, не кричіть так...

— Слухаю! — витягнувсь по-солдатськи Адольф. — Ось тепер... слухаю. Бо розумію, що вас, як людину нервову, турбує мій у-ні-версальний і а-нар-хічний басс (з двома ес). Я це, алегорично кажучи, почуваю. Але вищесказаного не почуваю. Бо чому ж мені не чіплятись до вас, висловлюючись вашою вульгарною мовою? Га?

Аркадій поволі підвівсь і мовчки почав обирати пензлі шматкою. На синяво-сірому тлі вікна роздратовано й смішно стирчало його ріденьке волосся; гострий кінчик носа серйозно й холодно схилився над ганчіркою.

Адольф присунув своє незграбне величезне тіло щільно до Аркадія і з заложеними в кишені руками почав розглядати сожителя від голови до ніг; очі його всміхались.

«Ніс синій... щоки поетично жовті — мабуть, сьогодні не їв нічого. Губи починають кривитись, значить, зараз лаятись буде. Ні, мовчить. Гордим хоче бути».

— Ну-с, чекаю відповіді, друже Аркадію? — Уважно, покірливо, смирно і довготерпеливо.

«Удає, що йому байдуже, чи є хто в хаті, чи ні. Ось тільки пальчики тремтять».

—Ну, Аркаша, навіщо ж це убивче мовчання! Га?

Аркадій мовчки, мов не помічаючи біля себе Адольфа, підійшов до мольберта, взяв палітру і почав зчищати з неї фарби. І вмить знов відчув над головою своєю тепле, з запахом алкоголю дихання Адольфа. Хотілося швидко озирнутись, підскочити, вчепитись нігтями в ці свинячі очі, в цей м'який нахабний ніс і рвати їх, тріпати й сласно скреготати зубами.

— Адольф... Ви хочете повторення тої сцени? — хрипло сказав Аркадій.

— Якої? — невинно підняв рідкі брови Адольф і уважно подивився на «приятеля».

«Зараз знов заверещить і почне кусатись».

Аркадій одсунув у куток мольберт, довго чомусь копався там і, не дивлячись на Адольфа, знов узявся чистити палітру, обираючи ніж волохатою шматкою, замазаною різнокольоровими фарбами.

Адольф усміхнувся, підставив стільця і сів, широко розсунувши ноги.

«Нудота, їсти хочеться. Чого прийшов додому? Цього чесного ідіота не бачив? Пензлі витирає, подумаєш, художник, "духовні інтереси"».

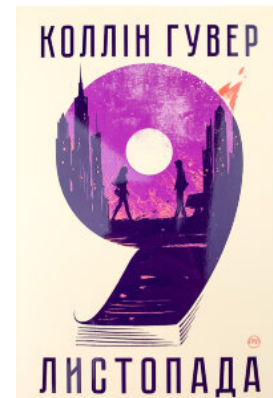
Рекомендована література

Невеличка драма

Емоційний інтелект

9 листопада

Це почалося не з тебе.
Як успадкована
родинна травма
формує нас і як
розірвати це коло

Спогади про нього

Синдром самозванця.
Як прожити неймовірне
життя, на яке ви
заслугуєте

Перейти до категорії
Проза

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ